

СЕКЦІЯ 5 СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ФІНАНСОВО- КРЕДИТНИХ УСТАНОВ

Густ М.Е.,
здобувачка вищої освіти
обліково-фінансового факультету
Ващук В.С.,
здобувач вищої освіти
обліково-фінансового факультету
Науковий керівник – **Боднар О.А.**,
канд. екон. наук, доцент
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

РОЛЬ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ В ІНВЕСТИЦІЙНОМУ КРЕДИТУВАННІ

Банківські установи є ключовими фінансовими посередниками в економіці України, які акумулюють вільні кошти та спрямовують їх на інвестиційні проекти через інвестиційне кредитування. Це середньо- та довгострокове фінансування (від 3 до 15 років) для придбання основних засобів, модернізації виробництва, інновацій та реалізації капітальних проектів. На відміну від короткострокових позик на оборотний капітал, інвестиційні кредити характеризуються вищою ризикованістю, необхідністю детальної експертизи та фокусом на грошових потоках проекту [1].

В умовах обмеженого розвитку фондового ринку банки домінують у фінансуванні інвестицій, компенсуючи дефіцит альтернативних джерел. Вони оцінюють кредитоспроможність, проводять техніко-економічну експертизу, управляють ризиками (кредитними, операційними, валютними, політичними) та контролюють цільове використання коштів. Проектне фінансування – особлива форма, де погашення відбувається за рахунок потоків проекту з обмеженим регресом на спонсора. Банки координують консорціуми, виступають андеррайтерами та радниками, знижуючи ризики через диверсифікацію та доступ до іноземних ресурсів [2].

В Україні діяльність регулюється Законом «Про банки і банківську діяльність» та нормами НБУ, які обмежують інвестування до 60% регулятивного капіталу. Державні банки (Ощадбанк, Укрексімбанк, ПриватБанк) фінансують інфраструктурні та стратегічні проекти, приватні – комерційні з високою прибутковістю. Основні проблеми: брак довгострокових пасивів (переважання короткострокових депозитів), високі

ризиків через війну, обмежена довіра та невідповідність строків активів і пасивів [3].

За даними НБУ, у 2025 році чисті гривневі кредити бізнесу зросли на 35% у річному вимірі, з посиленням попиту великого бізнесу на інвестиційні позики. Частка кредитів терміном понад 3 роки є більшою за 25% кредитного портфеля банку, що були спрямовані переважно на енергетику (понад 22 млрд грн на 1,3 ГВт потужностей) та оборонно-промисловий комплекс. Проникнення кредитів бізнесу до ВВП зросло до 8,7%, що свідчить про посилення ролі банків у відновленні. Якість портфеля висока: NPL у корпоративному сегменті знизилася, боргове навантаження прийнятне (net debt/EBITDA ~3,9x) [4].

Банки конкурують за клієнтів, пом'якшуючи умови, поєднуючи кредити з державними програмами («5-7-9%», гарантії, компенсації ЕКА). Частка субсидованих позик зменшується, але фокус на «територіях стійкості» підтримує інвестиції в прифронтових регіонах. Це сприяє модернізації агрохолдингів, машинобудування та енергетики [5].

Системні виклики зберігаються: короткострокова ресурсна база, високі ризики (воєнні, валютні), що змушують формувати резерви та підвищувати ставки, залежність від банківського кредитування через слабкий фондовий ринок. Інвестиційна діяльність банків розвивається: частка інвестиційного портфеля в кредитно-інвестиційному зростає, але війна уповільнила темпи [1].

Державна політика посилює роль банків через гарантії, компенсації відсотків та співпрацю з міжнародними організаціями (ЄБРР, IFC, Світовий банк) для синдигованих кредитів. Стратегія розвитку фінансового сектору (оновлена 2025 р.) акцентує стабільність, залучення інвестицій та євроінтеграцію, включаючи іпотечне та інвестиційне кредитування [6].

Ризики вимагають професійного управління: багатостадійна експертиза (попередня, технічна, юридична, економічна), моделі NPV, IRR, стрес-тести, моніторинг. Державні банки беруть вищі ризики (інфраструктура), приватні – комерційні. У поствоєнний період банки готові фінансувати відбудову за умови стабільності, податкових пільг та страхування воєнних ризиків [4].

Перспективи пов'язані з євроінтеграцією, цифровізацією, посиленням капіталу та green financing. НБУ активує буфери капіталу, розвиваються небанківські інструменти (лізинг), але банки залишаються основою. Рекомендації: збільшення довгострокових депозитів, синдиговане кредитування, спеціалізовані програми. За стабілізації частка інвестиційних кредитів може сягнути 30–40%, стаючи двигуном відновлення [7].

Банківські установи – центральний елемент інвестиційного процесу в Україні. Вони забезпечують не лише фінансування, а й експертизу,

контроль та ризик-менеджмент, сприяючи зростанню ВВП. Динаміка 2025 року підтверджує готовність до інвестиційної експансії. Подальший розвиток залежить від спільних зусиль держави, НБУ та банків: стабілізації, стимулів та інновацій для повоєнної модернізації економіки.

Отже, банківський сектор України в 2025–2026 рр. демонструє високу адаптивність і готовність до розширення інвестиційної ролі. Подальше посилення цієї ролі залежить від скоординованих дій держави, НБУ, банків та міжнародних партнерів: створення сприятливих умов для довгострокового фінансування, зниження ризиків та стимулювання ринкових механізмів. Це дозволить перетворити банківське інвестиційне кредитування на потужний інструмент структурної трансформації та сталого розвитку національної економіки.

Список використаних джерел

1. Марценюк О. Проблеми та перспективи інвестиційної діяльності банків України. *Економіка та суспільство*. 2024. № 66. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-54>.
2. Бондаренко Л. Тенденції розвитку банківського кредитування в Україні в умовах економічної нестабільності. *Економіка та суспільство*. 2025. № 71. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-82-138>.
3. Романовська Ю. А. Роль банківських кредитів у розвитку малого та середнього бізнесу в повоєнному відновленні держави. *Інвестиції: практика та досвід*. 2025. № 2. С. 82–87. DOI: 10.32702/2306-6814.2025.2.82.
4. Національний банк України. Звіт про фінансову стабільність. Грудень 2025 року. Київ: НБУ, 2025. 51 с. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2025-H2.pdf.
5. Національний банк України. Звіт про фінансову стабільність. Червень 2025 року. Київ: НБУ, 2025. 48 с. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2025-H1.pdf.
6. Міністерство фінансів України. Оновлена Стратегія розвитку фінансового сектору України: збереження стабільності, залучення інвестицій та євроінтеграція. 2025. URL: https://mof.gov.ua/uk/news/onovlena_strategiia_rozvitku_finansovogo_sektoru_ukraini_zberezhennia_stabilnosti_zaluchennia_investitsii_ta_ievrointegratsiia-5276.
7. Yarish M. Investment lending for small and medium-sized businesses in Ukraine under martial law: challenges and prospects. *Economic Analysis*. 2024. 34, № 2. С. 317–326. DOI: 10.35774/econa2024.02.317.